

Клімова М., студентка

Науковий керівник: Рощін І.Г., к.ф.і.с.,

доцент, ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

ТУРИСТИЧНІ ПРИНАДИ МИКОЛАЄВА: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І СУЧАСНІСТЬ

Миколаїв як місто виникло завдяки кораблебудуванню. і Спочатку він будувався як кораблебудівна верф. Протягом ХІХ століття Миколаїв був центром кораблебудування на Чорному морі, а також центром управління Чорноморським флотом. Разом з тим Миколаїв вирізняється багатьма туристичними принадами, серед яких миколаївський Яхт-клуб і зоопарк. Ці місця мають як культурно-історичну, так і туристичну цінність.

Мета роботи – розглянути передумови та історичні аспекти миколаївського Яхт-клубу і зоопарку, як туристичні принади Миколаївщини. Миколаївський Яхт-клуб - один з найстаріших в Російській імперії - був заснований в 1887 році завдяки ініціативній групі, з ад'ютанта Головного командира Чорноморського флоту і портів Е.Н.Голікова, історика М.М.Аркаса і видного діяча науки В.В. Рюміна.

На березі урочища знаходились три джерела (джерела). Найбільший з них носив назву Турецький (Султанський) фонтан. При реставрації палацу Потьомкіна (в середині ХІХ століття), фонтан, як і весь палац, був реконструйований в мавританському стилі. Потьомкінський палац був літньою резиденцією головного командира Чорноморського флоту.

В кінці ХІХ століття частина землі Спасска була віддана Миколаївському яхт-клубу. У 1904 році архітектором Леопольдом Роде було споруджено будівлю в стилі італійського ренесансу. Від води його відділяла огорожа з морських гармат, вкопаних в землю. Зараз ця будівля - міська пам'ятка.

Першими членами миколаївського яхт-клубу стали 66 осіб. Командорами яхт-клубу були відомі люди: ад'ютант Головного командира Чорноморського флоту і портів Е.Н.Голіков, командир миколаївського порту С.П.Тиртов, історик і композитор М.М.Аркас.

До початку 1914 року прапор Яхт-клубу об'єднував понад 300 спортсменів, а флотилія складалася з 109 судів. Щодня, дотримуючись морської ритуал, у вісім ранку яхтсмени піднімали прапор, який з заходом сонця опускався. У святкові та недільні дні яхти, які стоять на рейді і біля причалу, прикрашалися прапорами розцвічування. Вечорами спалахували різнокольорові лампочки, грав оркестр.

У буремні революції та громадянської війни (1917-1921 рр.) Кращі яхти

були перегнані за кордон або спалені. У 30-ті роки ХХ століття Яхт-клуб пережив друге народження. "З метою забезпечення масового відпочинку трудящих" на території Спасска був побудований літній театр: сцена у вигляді відкритої мушлі і майданчик з лавками. Тут організовувалися виступи артистів, демонструвалися кінофільми.

Численні перемоги спортсменів в гонках найпрестижнішого рівня зробили миколаївський клуб авторитетної школою в Радянському Союзі і в усьому світі. Саме завдяки яхтсменам, закритий для іноземців місто знайшло міжнародну популярність.

Окупація Миколаєва німецько-фашистськими загарбниками (1941-1944рр.) Завдала сильної шкоди Яхт-клубу. Після звільнення міста виявилось, що майже весь вітрильний флот був викрадений в Румунію, а що залишилися суду зруйновані. На рейді яхт-клубу не було жодної яхти. Але незабаром почалося відродження парусного спорту, і вже в 1949 році в Миколаєві було проведено Першість Радянського Союзу з цього виду спорту.

З 60-х до початку 80-х років минулого століття Яхт-клуб пережив період небувалого спортивного підйому. Гучні перемоги миколаївських спортсменів на міжнародних змаганнях, навколосвітню подорож миколаївського яхтсмена Бориса Немирова сприяли популярності парусного спорту і прославленню міста Миколаєва.

Миколаївський зоопарк – один із найстаріших зоопарків України – заснований в 1901 р. головою міської думи Миколою Павловичем Леонтовичем. Основою зоопарку була його колекція, в якій зібрано риби, плазунів, екзотичних птахів, ссавців.

Нині це один із найзатишніших куточків міста. Своє новосілля на новій території зоопарк відзначив в 1976 р.

Колекція тварин зоопарку налічує 2500 екземплярів, понад 360 видів тварин, 107 з яких занесені до Червоних книг, у тому числі 20 видів – до Червоної Книги України. На території зоопарку ростуть і радують відвідувачів понад 80 видів дерев і кущів, багато з яких спеціально завезено з ботанічних садів України і Росії.

Зоопарк – улюблене місце відпочинку жителів і гостей міста. Його по праву можна назвати зоодендропарком.

Перед входом до зоопарку стоїть чудова скульптура - Мауглі і його вірний друг пантера Багіра, які стрімко біжать (скульптори Юрій Андрійович і Ірина Вікторівна Макушини).

Ця візитна картка зоопарку стала його емблемою, символом єдності людини і дикої природи.

Музей суднобудування і флоту створено в 1978 році і є єдиним таким музеєм в Україні. Старовинний будинок, у якому розташовано музей, є

пам'яткою історії та архітектури кінця XVIII – першої половини XIX ст. Побудований у стилі раннього російського класицизму, він служив канцелярією та помешканням головних командирів Чорноморського флоту протягом 1794-1900 рр.

Свого часу тут мешкали та працювали адмірал М.С.Мордвінов, О.С.Грейг, М.П. Лазарев, Г.І. Бутаков, М.А.Аркас.

Експозиція музею розміщується у дванадцяти залах і налічує близько трьох тисяч музейних предметів.

У 1981 році групі творців музею було присвоєно високу урядову нагороду – Державну премію України ім. Т.Г. Шевченка.

Сьогодні музей суднобудування і флоту – один із найпопулярніших історико-культурних центрів міста.

У грудні 1913 року відкрито Миколаївський міський природно-історичний музей. Розміщувався він у приватному будинку, який знаходився на розі Великої та Малої Морської. Основою колекції стала колекція Е.П.Францева, який більше 40 років збирав предмети зоології, ботаніки, мінералогії. Після його смерті спадкоємці безкоштовно передали весь музей на користь Миколаєва. Першим директором був призначений С.І.Гайдученко. Фонди музею значно поповнились за рахунок розкопок Ольвії та приватних колекцій. 1920р. музей перейменували на історико-археологічний. З 1920 по 1936 рр. він розміщувався у будинку гауптвахти та Адміралтейського собору, потім переїхав в будинок на вулиці Інженерній, 1. Вже перед початком Великої Вітчизняної війни музей розмістився по вул. Декабристів. Експозиція функціонувала і в період окупації міста фашистами. Тут навіть була створена підпільна антифашистська група. З 1950р. музей носить назву обласного краєзнавчого. Сьогодні його "експозиційний запас" становить більше 160 тисяч предметів.

Аналіз та узагальнення літературних джерел вказує на високу цінність як для Півдня України, так і для всієї країни ряду пам'яток історико-культурного характеру, зокрема Миколаївський зоопарк, Миколаївський Яхт-клуб, Краєзнавчий музей і Музей суднобудування і флоту. В подальшому ми розглянемо такі принади Миколаєва, як астрономічна обсерваторія, Шуховська вежа, Миколаївські катакомби.

Список використаної літератури

1. Губская Т.Н. "Город мраморных ангелов" стр 360.- Николаев: Изд-во Ирины Гудым. 2010 г.
2. Ге Н.Н. "Исторический очерк столетнего существования г.Николаева при устье Ингула" стр. 117. - Николаев., 1900 г.
3. Крючков, Ю.С. "История Николаева от основания до наших дней" - Николаев: МП "Возможности Киммерии", 1996. - 299 с.